

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

**MAGNETOGRAM
POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
ZA ODDAJO ODMEVI NA TELEVIZIJI SLOVENIJA**

19. maj 2007

NOVINAR: Včeraj ste rekli, da so te nepravilnosti, ki so odkrite v SOVA, manjši del in da gre za veliko hujše zadeve. Lahko kaj rečete več o teh zadevah?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Odkrito je bilo, da so obstajala znatna - v tem trenutku, in to je zelo hudo, niti ni možno ugotoviti kako velika - izvenproračunska sredstva, ki so prihajala iz različnih naslovov. Tudi teh virov ni možno stoodstotno potrditi, ker veliko dokumentacije ne obstaja. Poslovalo se je, bi rekel, izključno po domače. Veliko gotovine je osebno dvigal sam direktor Podbregar, verjetno tudi njegova predhodnika, vendar so do leta 2003 vso dokumentacijo uničili. Ne drži, da do takrat tega črnega fonda ni bilo. Drži to, da je obstajal in veliko pričevanj je v tej smeri - vendar je bila vsa dokumentacija uničena. Ključno vprašanje v zvezi s to porabo črnega fonda oziroma nelegalnega denarja je, prvič: katere usluge so bile plačane s tem denarjem, glede na to, da o teh dejavnostih SOVA nikoli ni obveščala niti vlade - v uradnih poročilih, ki smo jih pogledali - niti parlamentarne nadzorne komisije. Še bolj ključno vprašanje je, kje so tista tehnična sredstva, ki so bila nabavljena s temi sredstvi, o čemer obstajajo pričevanja, ni pa nikakršne dokumentacije. V SOVA jih niso našli. V tej službi se je ob prevzemu funkcije s strani novega direktorja tudi ugotovilo, da obstaja zelo pomanjkljiva evidenca teh tehničnih sredstev, da so ta tehnična sredstva, ki bi morala biti v sami službi, tudi na osebnih naslovih nekaterih uslužbencev. Nekaj mesecev po primopredaji, ko je že novi direktor prevzel dolžnosti, se je odkrilo, da je eden od službenih avtomobilov agencije parkiran v osebni garaži prejšnjega direktorja. Potem je bilo rečeno, da je šlo za pomanjkanje parkirnih mest v agenciji, kar je seveda smešen izgovor. Ampak tudi to ni ključna stvar. Ključna stvar je, da se vse bolj kaže, da ta agencija ni delovala tako, kot se je predstavljalo - učinkovito, profesionalno itn.. Samo za del te dejavnosti agencije je možno reči, da je bilo to delo zakonito, da je od tega tudi država imela koristi. V zvezi s tem ni nikakršnih dilem. Obstajal je velik del, ki je del dejavnosti te agencije - kako velik, bo seveda treba še ugotoviti v nadaljevanju preiskave - kjer je šlo za ilegalno dejavnost, kjer je šlo za nezakonito dejavnost in kjer bo pač potrebno preko tožilstva in pravosodja ugotoviti tudi konkretno individualno kazensko odgovornost. S tem se pa vlada ne ukvarja. To ni njena pristojnost. Naša dolžnost je predvsem, da stvari postavimo na zakonite temelje in seveda, da stvari - ko gre za vprašanje zakonitosti in varovanja človekovih pravic - razčistimo tudi za nazaj. V interesu vsake državljanke in državljana te države je, da imajo neko garancijo, da takšna služba deluje zakonito. Govoriti o tem, da je urejanje teh zadev - postavljanje delovanja službe na zakonite temelje, demontaža te službe, je smešno. To so očitki, ki smo jih slišali po demokratizaciji leta '90, ko je šlo tudi za reorganizacijo nekdanje partijske politične policije v Varnostno informativno službo. Takrat so tudi rekli, da se demontira neke institucije. V resnici je šlo pa samo za to, da se je delovanje takšne institucije spravilo v red z demokratičnimi standardi, predvsem pa z ustavo in zakoni.

NOVINAR: Predsednik države je včeraj rekel, da se nikoli ni ukvarjal s podatki, z letalskimi kartami in da ni vedel, kaj se financira iz črnega fonda?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz to verjamem. Jaz to verjamem, dvomim pa predsednik države ni vedel, da se te stvari urejajo preko Slovenske obveščevalno-varnostno agencije. Vem, da ni bil seznanjen s podrobnostmi, s tem se tudi nikoli ni ukvarjal. Zagotovo pa je bil seznanjen s tem, da takšna dejavnost poteka preko agencije, ki je vladna, nad katero ne on sam ne njegov kabinet nima nikakršnih operativnih pristojnosti, tudi odgovornosti ne. Agencija je dolžna skrbeti za varnost države. Dolžna je obveščati najvišje funkcionarje države v svojih poročilih. Predsednik države dobiva absolutno vsa poročila te agencije, še vedno. Verjetno več kot celo predsednik vlade. Formalno pa je, seveda, na isti ravni obveščeni in iz tega vidika ni nikakršnih problemov. Problem pa je, ko gre za opravljanje dejavnosti, ki ne sodijo v domeno agencije in kjer obstaja - kot smo zdaj videli - tudi utemeljen sum zlorab. Šlo bi za zlorabo, tudi če bi bile te stvari plačane iz rednih sredstev agencije. Tukaj gre pa za dvojno zlorabo, ker so bile pač plačane iz sredstev, ki sploh ne bi smela obstajati.

NOVINAR: Predsednik pravi, da ni kršil zakona in da mu ni problem dati nekaj sto evrov za to avionsko karto, da se ni okoriščal v času svojega mandata - pravzaprav v nasprotju s tem, kar se dogaja v državi zdaj, kjer nekateri akumulirajo, kot je dejal.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz mislim, da bo ta roka, ki jo je dal v ogenj za nekatere v tej agenciji, zelo gorela. Po dosedanjih ugotovitvah vlade - na podlagi poročil delovne skupine - je možno stoprocentno dokazljivo zagotoviti, da bivši direktor SOVA, pa verjetno tudi njegova predhodnika, nista ravnala zakonito, niti pošteno, niti gospodarno. Dejstvo, da najvišji predstavnik države zagovarja takšno ravnanje, lahko pomeni samo eno - da je bil s tem seznanjen.

NOVINAR: On pravi, da ni kršil zakonov in da s tem ni bil seznanjen...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Zdaj on govori o neki konkretni zadevi, ki je res - če primerjamo ta strošek z vsem, kar je bilo odkrito - banalnost. Mislim, da nekateri tudi namerno zvrčajo pozornost na 200.000 tolarjev za neko letalsko karto, čeprav je to malenkost v primerjavi z ostalimi zlorabami, tudi finančne narave, ki so bile odkrite. Ni pa to, bom rekel, edina stvar, ki meče sum na povezave med uradom predsednika države in delovanjem agencije, ki ni bilo zakonito.

NOVINAR: Lahko kaj poveste več, konkretnega?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Deloma je odgovor na to vprašanje vsebovan v zadnjem vmesnem poročilu delovne skupine in mislim, da bo tudi v naslednjem, ker se pregled finančnega poslovanja še ni zaključil.

NOVINAR: Kaj pa pravite o tem, da »para-SOVA« po njegovi oceni ni delovala, da to ne drži, da je dal stroga navodila vsem direktorjem SOVA, da ne smejo politično delovati in ne smejo prisluškovati opozicijo?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To je zelo lahko reči. Ampak po tem, kar je bilo odkrito, je dejstvo, da so se v tej agenciji - v času, ko je bil on neposredno odgovoren za njeno ravnanje - dogajale težke nezakonnosti, ki so dokazljive. Vlada je v svojih poročilih navedla samo manjši del odkritih stvari - samo tiste, ki so stoprocentno dokazljive z dokazi, podprte z dokazi, ki zdržijo tudi sodno presojo. Kaj bo na koncu uvrščeno v to kategorijo, je v tem primeru nemogoče reči. Jaz nimam časa, da bi se ukvarjal s podrobnostmi. Jaz se s tem seznanim, ko pač delovna skupina predloži svoja poročila. Vendar pa je ob zadnjem poročilu bilo jasno povedano, da gre tukaj samo za manjši del, da je odkritih veliko število nezakonitih ravnanj ali pa sumov nezakonitih ravnanj pri porabi tako, recimo temu, legalnega posebnega sklada, kot tudi tega črnega fonda in da bo delo, preden se vse te stvari razčistijo, če nekaj časa tajalo. Vlada je sklenila, da pošlje v ta del dejavnosti SOVA tudi proračunsko inšpekcijo. Ta inšpekcija je na začetku devetdesetih let redno pregledovala to proračunsko financiranje SOVA in porabo teh sredstev. Od leta 98 naprej takšne inšpekcije ni bilo več. Ne vemo zakaj. Prav tako v SOVA, kljub temu, da te pristojnosti obstajajo, nikoli ni prišlo Računsko sodišče RS.

NOVINAR: Včeraj ste rekli, da boste, če bo potrebno, tudi leto dni preiskovali to zadevo. Zdaj on pravi, da ste pač uničili SOVA zaradi nekih banalnosti in da gre za strankarsko-osebne zadeve, da bi obdržali oblast. Kaj pravite na to?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, resnica je ravno nasprotna. Tisti del SOVA, ki ni bil seznanjen s to nezakonito dejavnostjo, normalno deluje naprej. Če mi navedete en problem, ki je nastopil zaradi te preiskave in ki je vplival na varnost države, ga bom z veseljem pokomentiral. Ta služba je danes štirikrat večja, kot je bila v času osamosvojitve, pa so bili takrat hujši časi. Zaradi tega je tudi vlada sklenila, da se tudi tukaj zmanjša število zaposlenih, ker je to strošek več kot štiri milijarde tolarjev v celoti za državo na leto. In tisto, kar se zdaj dogaja, je rezanje teh banalnosti in nezakonitih ravnanj iz nekega tkiva, ki, vsaj upamo, je v osnovi zdravo. Čaka nas pa še veliko dela. Med drugim je bilo v dosedanji preiskavi, recimo, ugotovljeno, da je ta agencija ustanovila podjetje, preko katerega je izvajala določeno dejavnost, da je bilo to financirano iz sredstev te agencije, da ni nikakršnih sledi, da bi se o tej dejavnosti kadarkoli kakorkoli poročalo bodisi vladi, uradno, bodisi parlamentarni komisiji in da obstaja sum ilegalne dejavnosti tega podjetja tudi še v času po zamenjavi na čelu vodstva SOVA - se pravi, po lanski jeseni, ko je novo vodstvo zelo jasno odredilo, da takšnih dejavnosti ne bi smelo biti več.

NOVINAR: Torej zavračate očitke, da gre za sistematično kompromitacijo njega osebno, čeprav ne misli kandidirati niti na predsedniških volitvah, niti na naslednjih volitvah?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Še enkrat bom ponovil, da se ne vlada, ne ta delovna skupina ne ukvarjata s preiskavo urada predsednika in njegove dejavnosti. Nobene takšne poteze ni bilo opravljene. Na njegov urad smo naleteli, oziroma je ta preiskava naletela, ko se je preiskovalo nezakonito ravnanje pri zlorabi sredstev, s katerimi razpolaga SOVA, oziroma s katerimi je SOVA razpolagala, čeprav z delom sploh ne bi smela, ker za to ni zakonite podlage. Tisto, čemur služijo takšni očitki - češ, da gre za politično ozadje ali pa da gre to za osebno diskreditacijo - je ravno poskus, da se takšna preiskava prepreči. Tisti, ki izgovarjajo takšne očitke, namreč verjetno bolje od nas vedo, kaj ta preiskava še lahko odkrije. Zato je takšna živčnost in takšno zmerjanje, ki ne pritiče nosilcu najvišjih državnih funkcij.

NOVINAR: Mislite, da se bo na koncu izkazala osebna odgovornost predsednika države, oziroma da bo prišlo do ustavne obtožbe? On sicer trdi, da zakonov ni kršil, tako kot tudi njegovi sodelavci ne.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz mislim, da postavljanje vprašanj o ustavni obtožbi v času, ko je v bistvu nesporno dokazana samo, recimo temu, manjša zloraba proračunskih sredstev, oziroma težko bi rekli katerih sredstev - se pravi denarja, ki enostavno za to ni bil namenjen - je po mojem mnenju poskus preusmerjanja pozornosti. Ker tudi, če bi bilo to stoprocentno dokazano na sodišču, bo ta postopek trajal preko mandata sedanjega predsednika. Tako da že tehnično to vprašanje ne pride v poštev. Poleg tega pa, če bi šlo samo za to, je to tudi relativno banalna zadeva, na katero se ne odgovarja z ustavno obtožbo.

NOVINAR: Kaj pa gospod Podbregar?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, to preusmerjanje pozornosti v glavnem koristijo tisti, ki se bojijo, kaj bo v zvezi z delovanjem SOVA še odkrito, oziroma kaj v zvezi s temi sumi nezakonitosti še potrjeno, ker jim enostavno odgovarja, da se to preusmerja nekje v politični spopad, da se govori o tem, da gre za politični spopad med predsednikom države in predsednikom vlade in da se vse, kar dela zakonita preiskava, nekako že vnaprej na ta način diskreditira, ne glede na to, kaj se bo odkrilo. To mislim, da je zelo očiten namen. Mislim pa, da ne bo uspel.